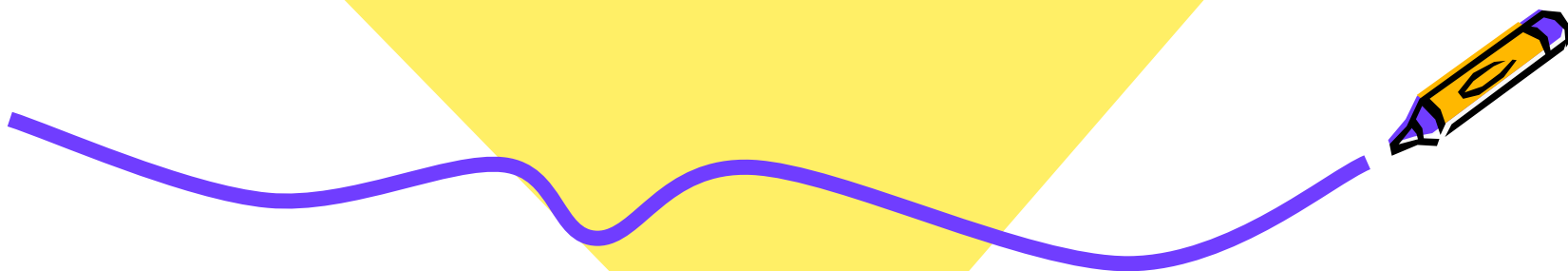

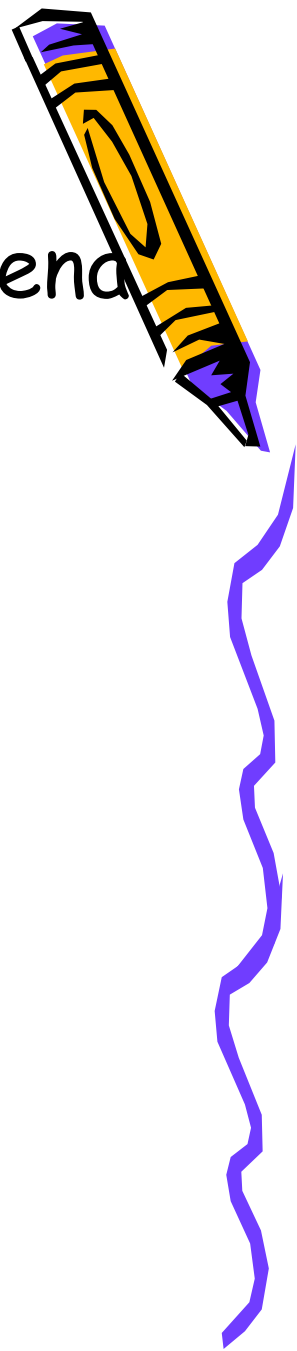

Elasticita dopytu

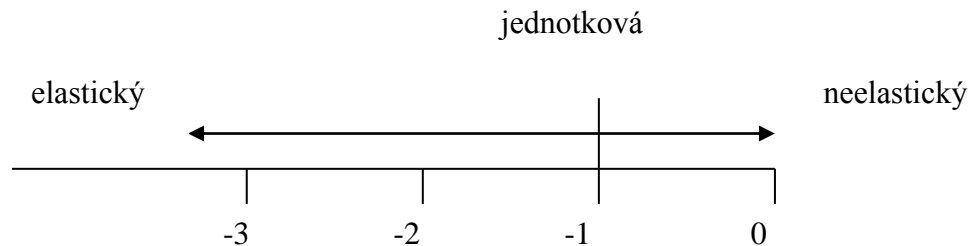
Cvičenie 3

Cenová elasticita dopytu

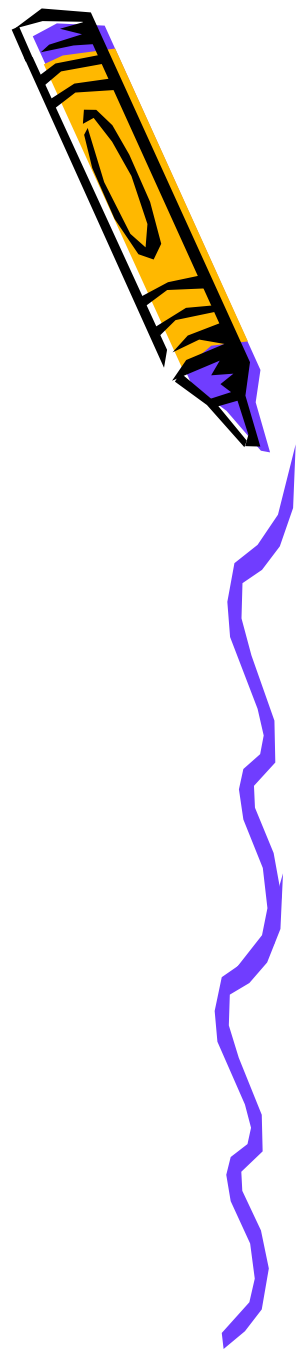
- je definovaná ako percentuálna zmena dopytovaného množstva vyvolaná zmenou ceny o 1 percento.
- je vždy záporná (alebo nulová: na priesečníku DD s x-ovou osou)

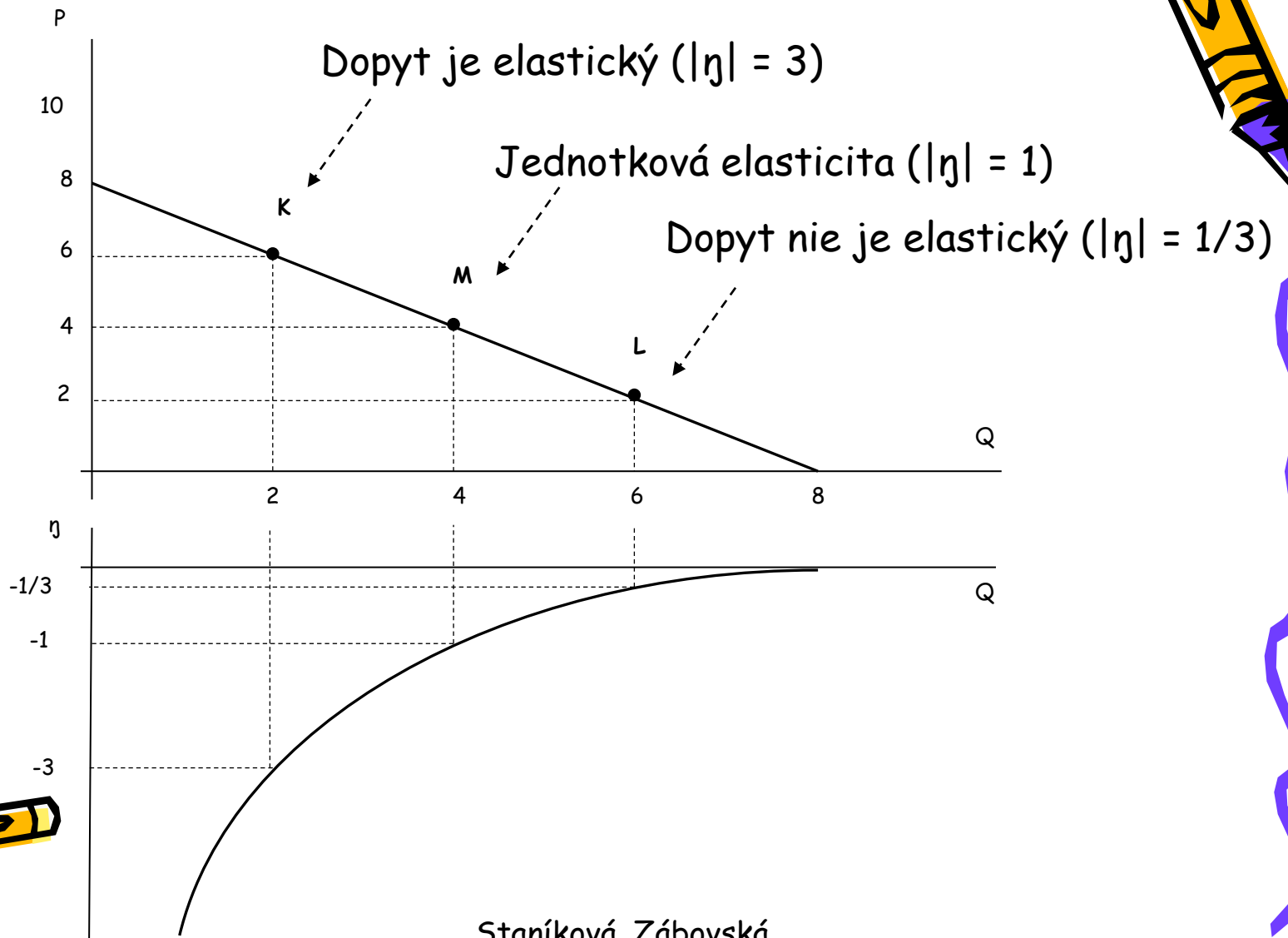
- **Koeficient cenovej elasticity dopytu**
- udáva, o koľko percent sa zvýši alebo zníži dopytované množstvo, keď sa cena zníži alebo zvýši o jedno percento.

$$\eta = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta P}{P}} = \frac{\Delta Q}{\Delta P} \frac{P}{Q} = \frac{P}{Q} \frac{1}{\textit{smernica}}$$

$\frac{\Delta Q}{\Delta P}$ = prevrátená hodnota smernice dopytovej krivky

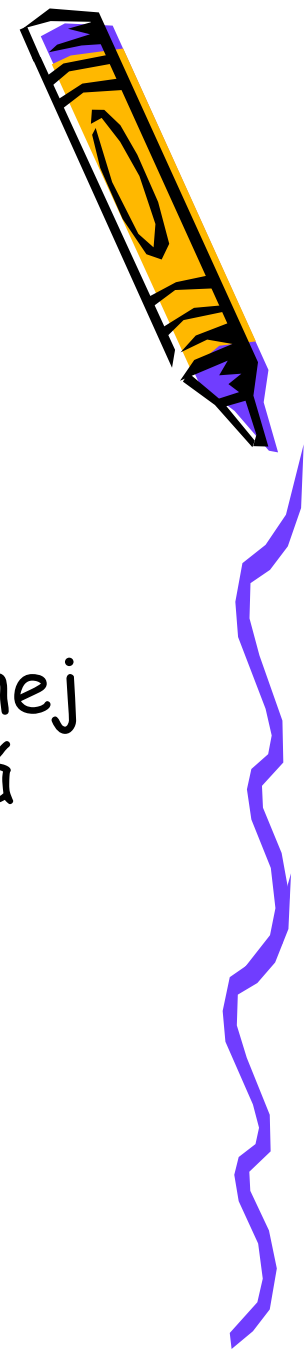

Elasticita v rôznych bodoch lineárnej dopytovej krivky

Staníková, Zábovská

Vlastnosti cenovej elasticity lineárnej dopytovej krivky

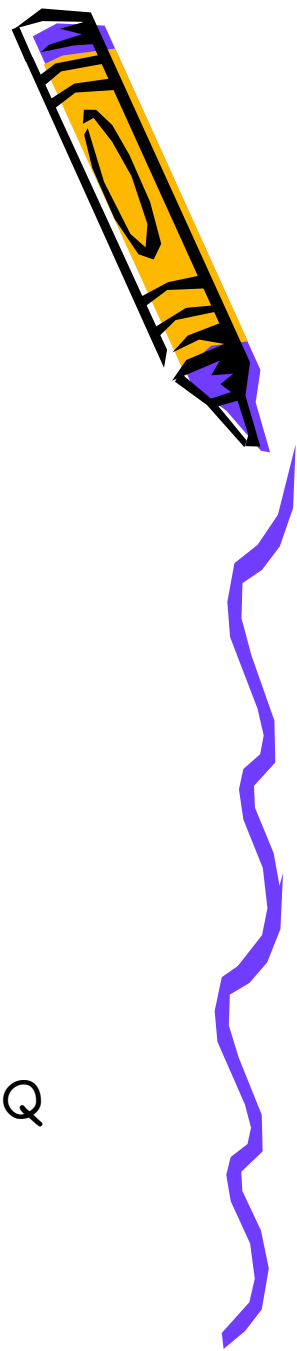
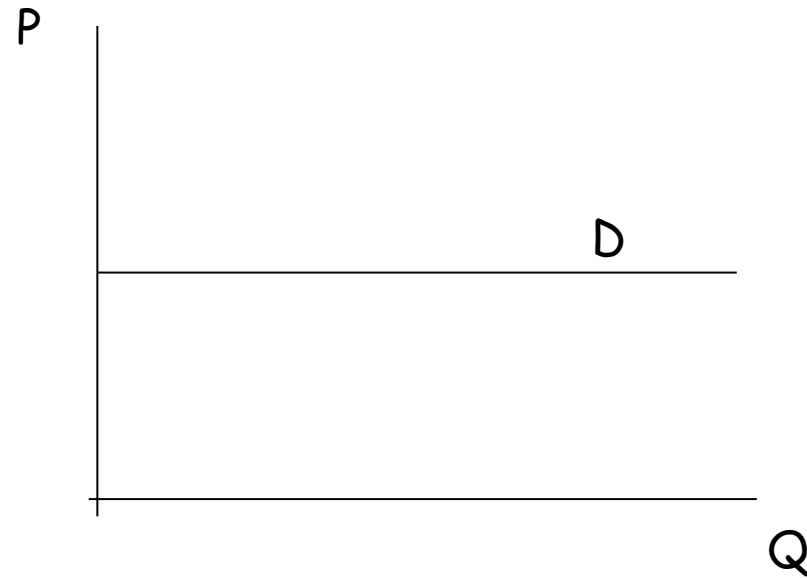

- Cenová elasticita je v každom bode lineárnej dopytovej krivky iná
- Cenová elasticita nie je nikdy kladná
- Cenová elasticita v každom bode lineárnej dopytovej krivky bude nepriamo úmerná smernici DD

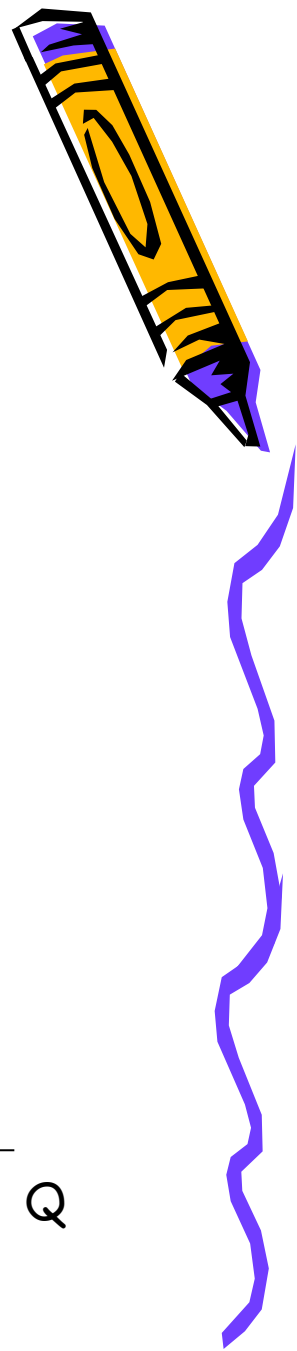
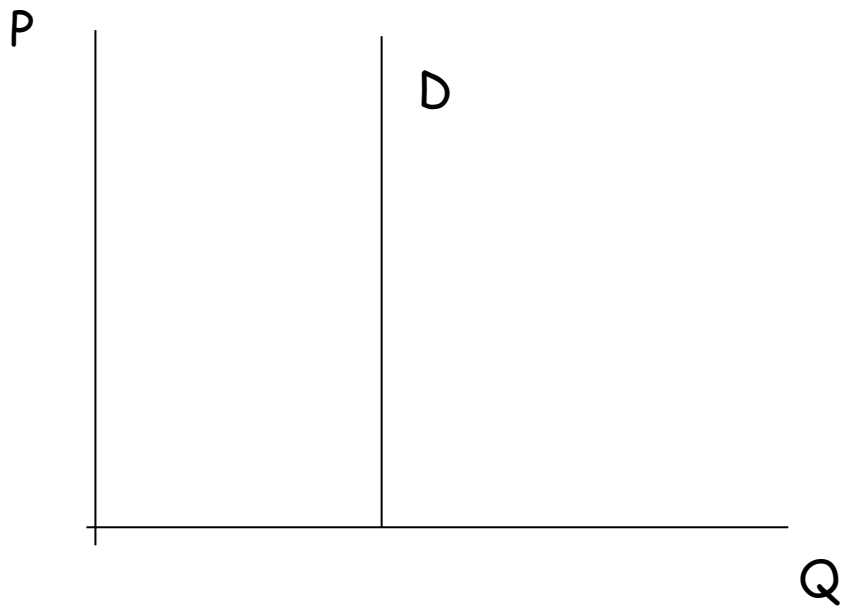
Extrémne prípady CED

- dokonale elastická
krivka dopytu
- $|\eta| = \infty$

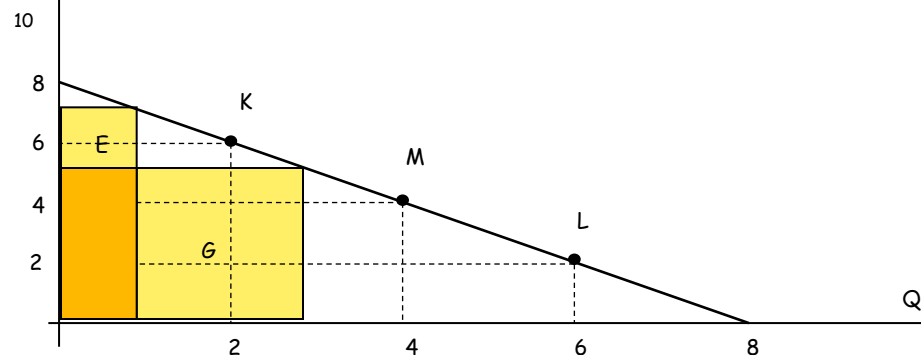

Extrémne prípady CED

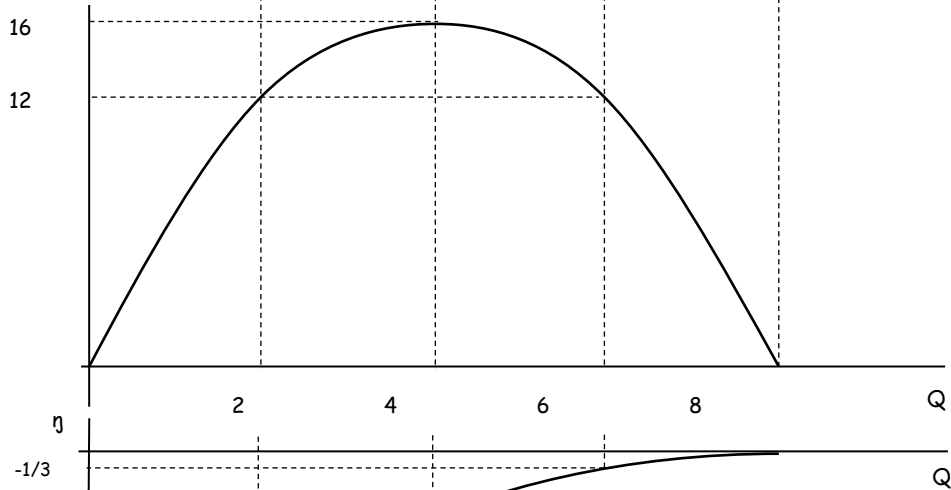
- dokonale neelastická krivka dopytu
- $|\eta| = 0$

Elasticita a celkové výdaje (tržby)

Celkové výdaje

Staníková, Záborská

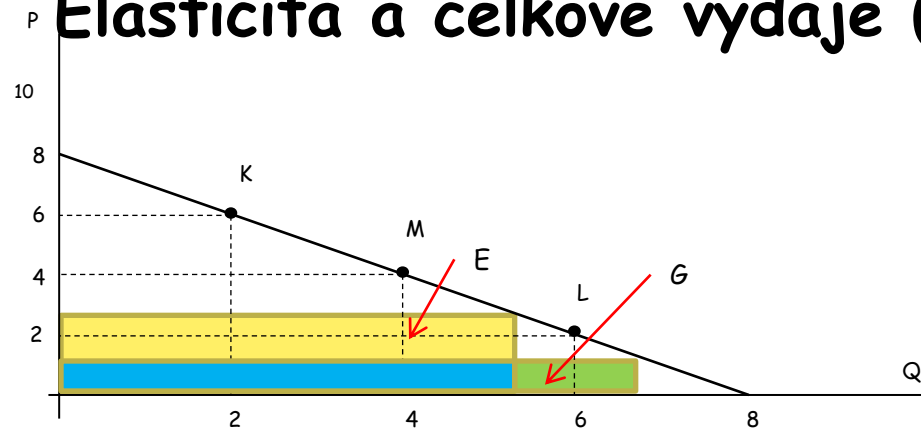
Elasticita a celkové výdaje (tržby)

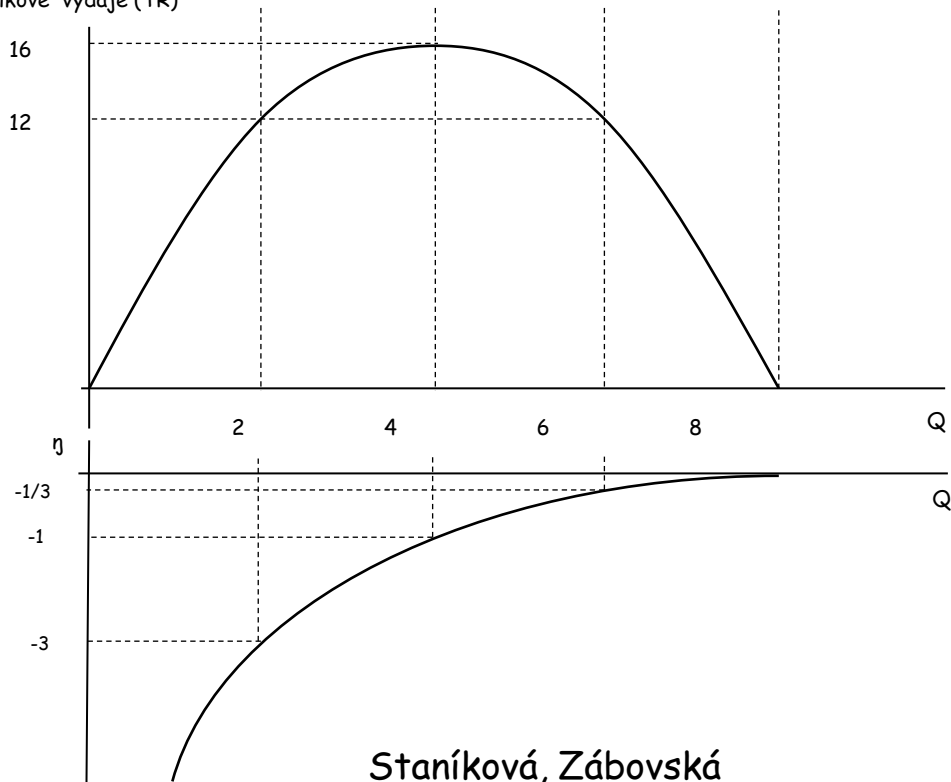
- Ak je dopyt elastický, menia sa celkové tržby v opačnom smere než cena.
- E = zníženie celkových výdajov v dôsledku nákupu za nižšiu cenu
- G = zvýšenie celkových výdajov v dôsledku dodatočného nákupu
- $G > E \Rightarrow$ v úhrne výdaje spotrebiteľov vzrastú

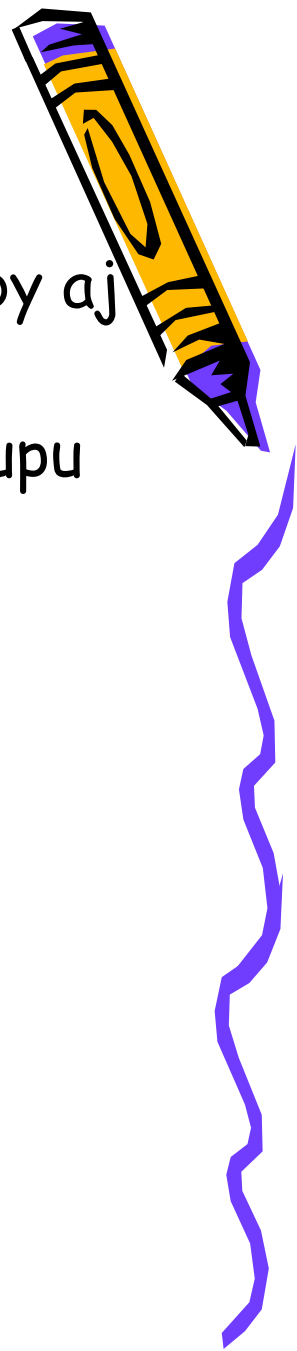
Elasticita a celkové výdaje (tržby)

Celkové výdaje (TR)

Staníková, Záborská

- Ak je dopyt neelastický, menia sa celkové tržby aj cena rovnakým smerom
- E = zníženie celkových výdajov v dôsledku nákupu za nižšiu cenu
- G = zvýšenie celkových výdajov v dôsledku dodatočného nákupu
- $E > G \Rightarrow$ v úhrne výdaje spotrebiteľov klesnú

Platí obecné pravidlo pre malé zmeny ceny:

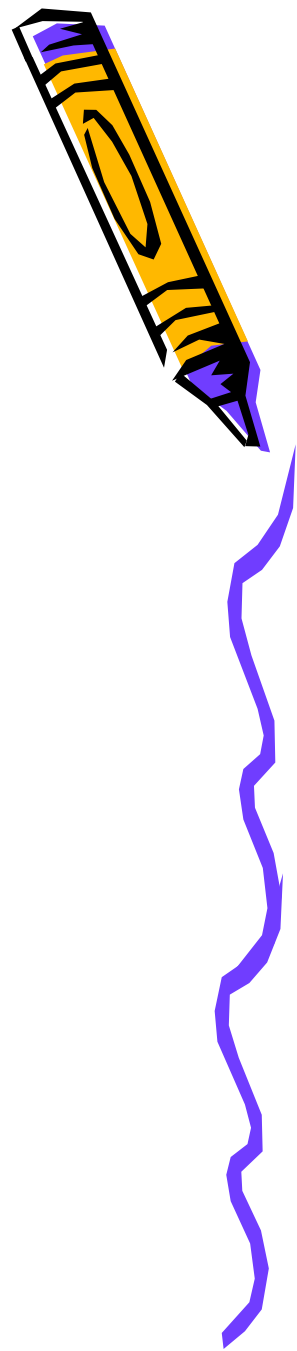

- Zníženie ceny spôsobí zvýšenie celkových tržieb vtedy, ak je absolútna hodnota cenovej elasticity väčšia ako 1.
- Zvýšenie ceny spôsobí zvýšenie celkových tržieb vtedy, ak je absolútna hodnota cenovej elasticity menšia ako 1.

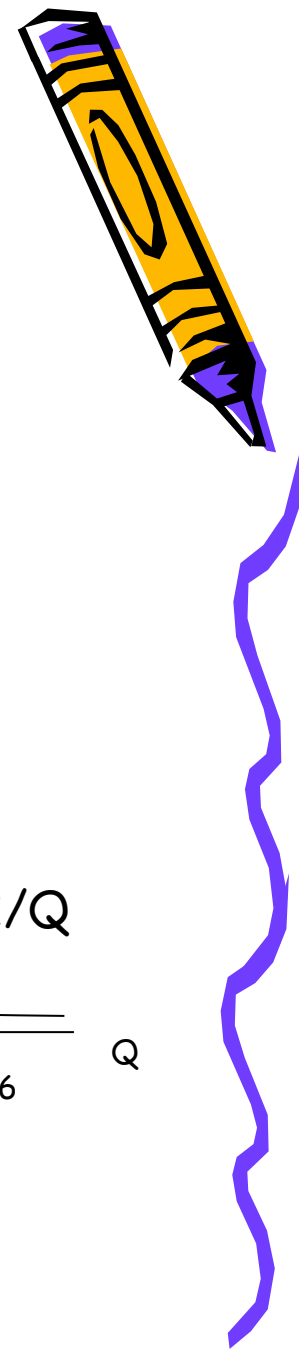

Determinanty cenovej elasticity dopytu

- Možnosť substitúcie
- Podiel na rozpočte
- Smer príjmového efektu
- Čas

Dopytová krivka s konštantnou cenovou elasticitou

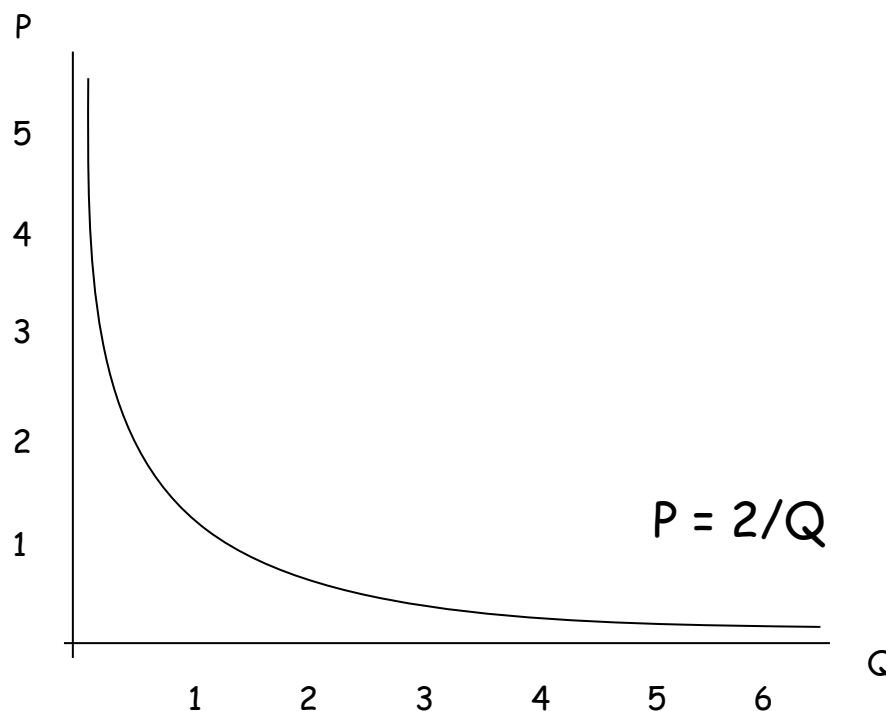

- Má tvar

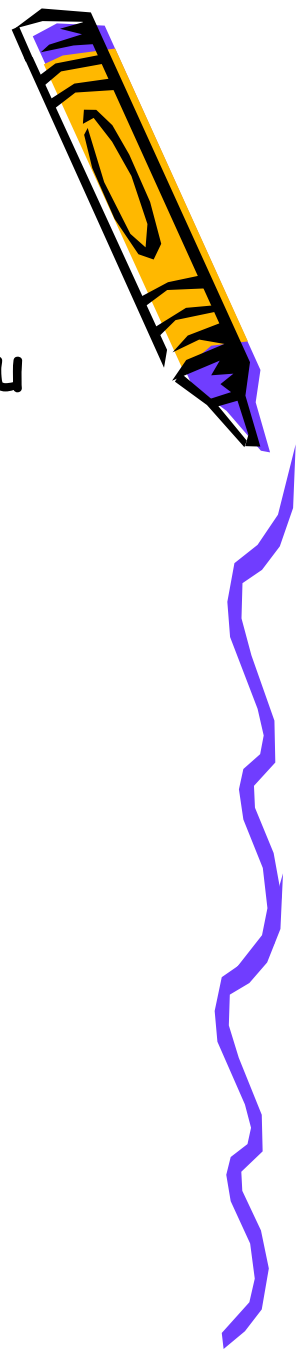
$$P = \frac{k}{Q^{\frac{1}{\eta}}}$$

kde k a η (eta) sú kladné čísla a určujú presný tvar a polohu konkrétnej krivky.

Pre $k=2$ a $\eta=1$ je $P=2/Q$

Príjmová elasticita dopytu

- je definovaná ako percentuálna zmena objemu dopytu po statku vyplývajúca z 1% zmeny príjmu.

$$\varepsilon = \frac{\frac{\Delta Q}{Q}}{\frac{\Delta Y}{Y}}$$

kde :

- Y je priemerný príjem na trhu
- ΔY je jeho malá zmena

PED pre jednotlivé druhy statkov

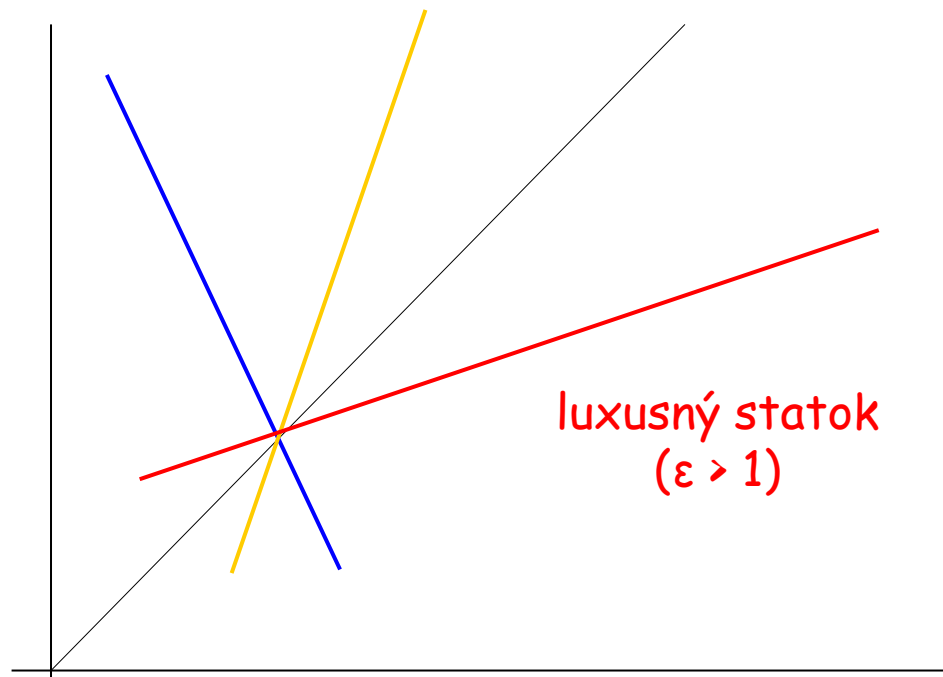
- Nevyhnutné statky
 $0 < \varepsilon < 1$
- Luxusné statky
 $\varepsilon > 1$
- Inferiórne statky
 $\varepsilon < 0$

inferiórny statok ($\varepsilon < 0$)

nevyhnutný statok ($\varepsilon < 1$)

luxusný statok
($\varepsilon > 1$)

Priemerná mzda

Staníková, Zábovská

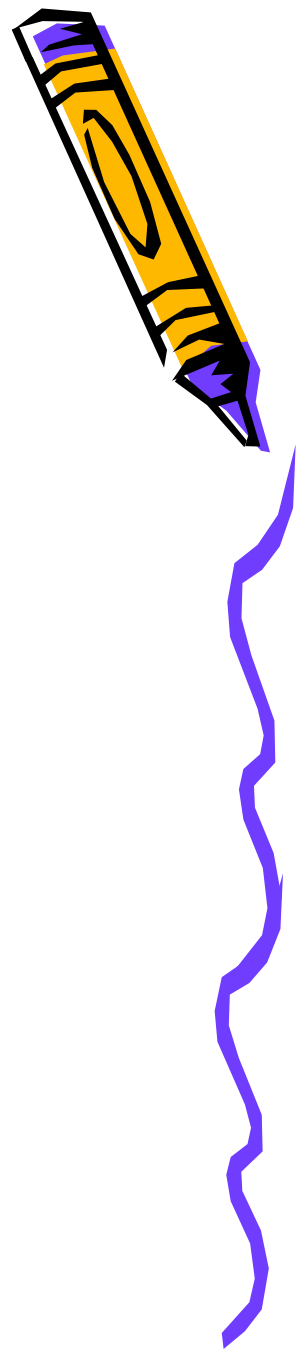

Křížová elasticita dopytu

- Množstvo statku nakupovaného na trhu nezávisí len na jeho cene a príjmoch spotrebiteľov ale aj na cenách iných statkov.
- Křížovou elasticitou sa meria, nakoľko dopyt po množstve jedného statku reaguje na zmeny cien iných statkov

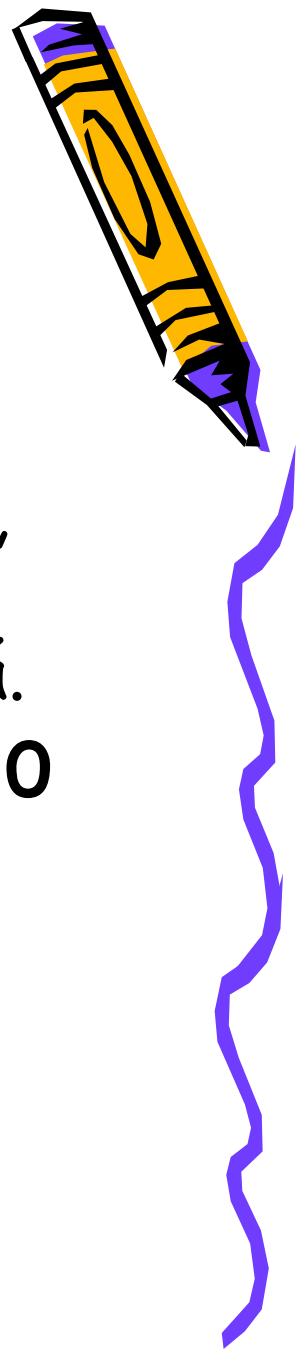
Křížová elasticita dopytu

- percentuální
zmena
dopytovaného
množstva jednoho
statku vyvolaná
zmenou ceny iného
statku o 1%.

$$\eta_{xz} = \frac{\frac{\Delta Q_x}{Q_x}}{\frac{\Delta P_z}{P_z}}$$

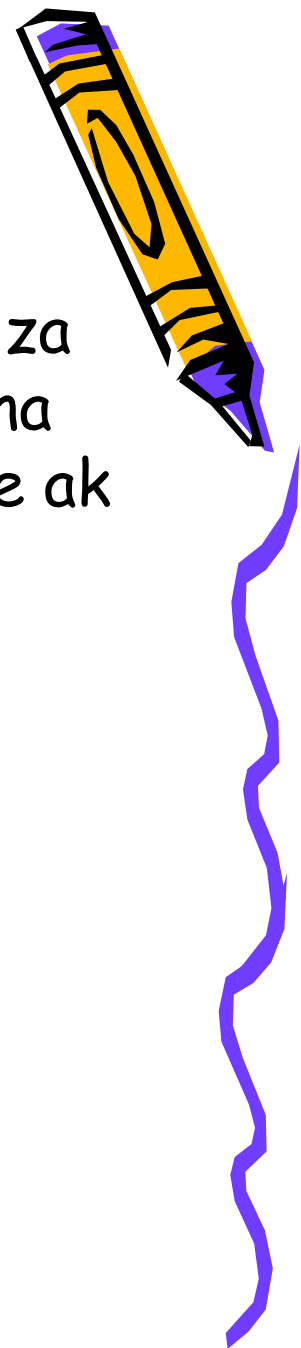
- Na rozdiel od elasticity dopytu vzťahujúcej sa k cene vlastného statku, ktorá nie je nikdy väčšia než nula, môže byť krížová elasticita kladná aj záporná.
- Ak X a Z sú komplementy potom $\eta_{xz} < 0$
- Ak X a Z sú substitúty potom $\eta_{xz} > 0$

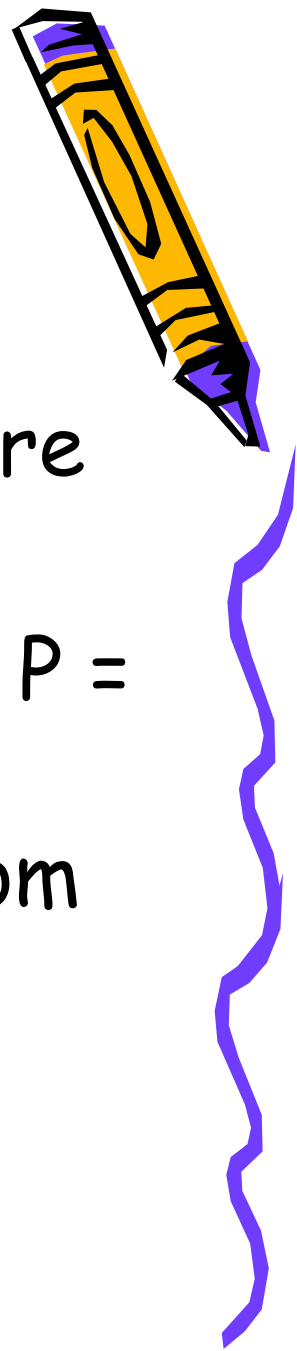

Kontrolné otázky a príklady

1. Firma vyrábajúca športové oblečenie predala za cenu 50 € 720 kusov tričiek. Ak znížila cenu na 40 €, predala 910 kusov. Firma tiež zistila, že ak predáva lyžiarske vetrovky za 320 €, tak ich predá len 250 kusov. Ak zníži cenu na 210 €, predá ich 270 kusov.

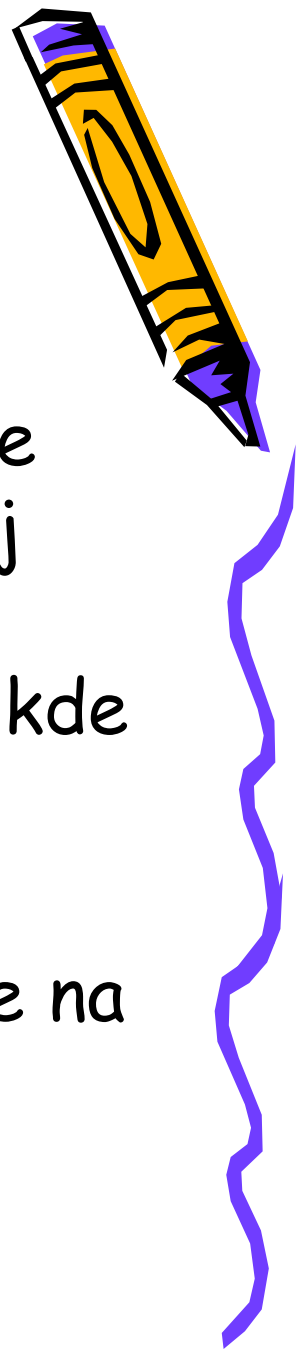
Aká bude cenová elasticita dopytu po jednotlivých druhoch športového oblečenia?

2. a) Určite elasticitu v bode $P = 5$ pre dopytovú krivku $P = 50 - 0,5Q$
- b) Ako sa zmení elasticita v bode $P = 5$ za predpokladu, že sa dopytová krivka posunie rovnobežne smerom doprava?

3. a) Nakreslite dopytovú krivku, ktorá je daná rovnicou $Q = 200 - 50P$. Na danej dopytovej krivke vyznačte, ktorá jej časť je elastická, ktorá neelastická a kde je elasticita jednotková.
- b) Bez akýchkoľvek ďalších výpočtov určite, v ktorom bode krivky sú výdaje na statky najvyššie.

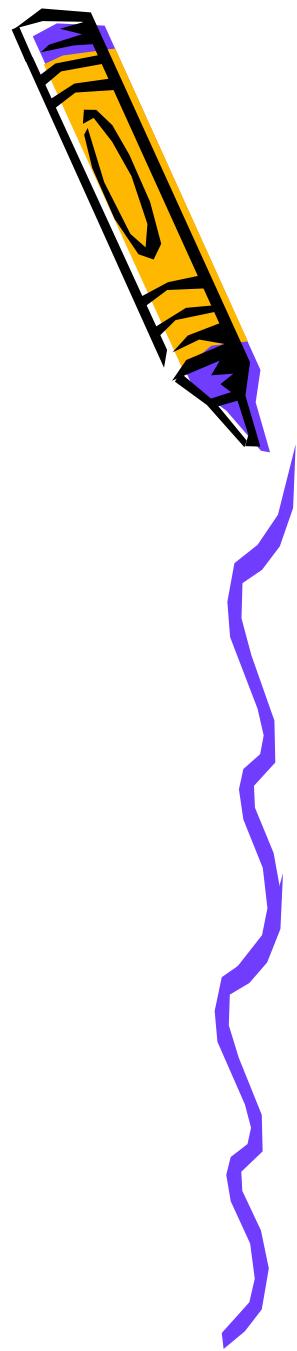

4. Trhová dopytová krivka pre autobusovú dopravu je daná rovnicou $P = 30 - Q/5$, kde P je cena jazdy a Q počet denne kupovaných jazd.
- a) Aká bude denná tržba dopravcu, ak bude stáť jedna jazda 5 €?
 - b) Aká je cenová elasticita dopytu po doprave autobusom?
 - c) Ak potrebuje dopravca vyšší príjem, mal by svoje ceny zvýšiť alebo znížiť?
 - d) Ako by sa vaše odpovede líšili, keby pôvodná cena nebola 5 € ale 15 € za jednu jazdu?

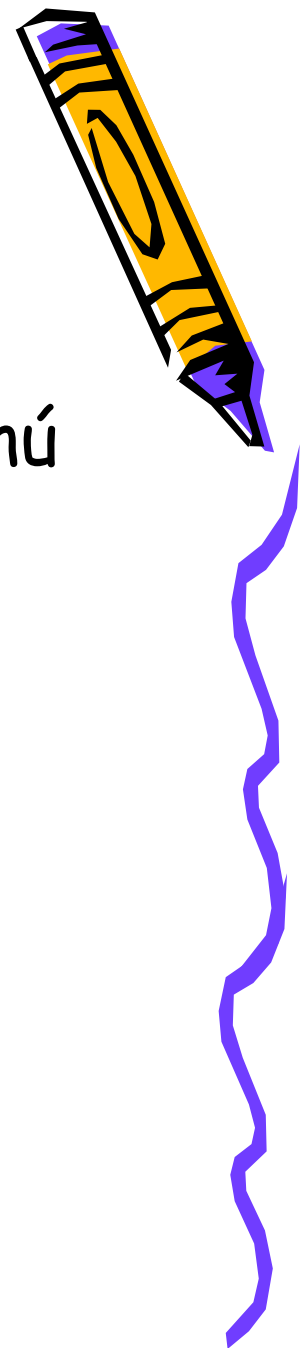

5. Nakreslite Engelove krivky pre nasledujúce statky:
- a) jedlo
 - b) dovolenka na Bahamách
 - c) obed v staničnom bufete

6. Ktorá z nasledujúcich dvojíc má zápornú krížovú elasticitu dopytu?

- a) Lyže a viazanie
- b) Maslo a margarín
- c) Káva a čaj

Sú nasledujúce tvrdenia správne? ÁNO/NIE

1. Cenová elasticita dopytu je kvantitatívnym meradlom stupňa, v akom množstvo statkov požadované kupujúcimi reaguje na zmenu ceny.
2. Cenová elasticita dopytu je konštantná v každom bode lineárnej dopytovej krivky.
3. Zníženie ceny zvýši celkové výdaje na statky ak je dopyt neelastický.
4. Dopyt bude mať sklon byť viac elastický v dlhom období než v krátkom období
5. Celkové výdaje sú maximálne, keď je cenová elasticita dopytu rovná -1 .
6. Príjmová elasticita dopytu vyjadruje závislosť zmien dopytovaného množstva statkov na zmenách príjmu spotrebiteľa.

Doplňte:

1. Absolútna hodnota cenovej elasticity dopytu dokonale elastickej dopytovej krivky sa rovná
.....
2. Ak zmena ceny spôsobí nepatrnú zmenu dopytovaného množstva, tak hovoríme o elasticite dopytu.
3. Pre malé zvýšenie ceny platí obecné pravidlo: Zvýšenie ceny zvýši celkové výdaje vtedy, ak je absolútna hodnota cenovej elasticity ako 1.
4. Príjmová elasticita dopytu inferiórnych statkov bude

